

NSZZ

REGION PODLASKI

BIULETYN INFORMACYJNY NR 128 (311) ● 14.08.2004

Centralne obchody XXIV rocznicy powstania NSZZ „Solidarność” Szczecin, 28-30 sierpnia 2004 r.

28. 08. 2004 r. sobota

Godz. 14.00-18.00 - obrady Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”

Godz. 18.30 - oficjalne otwarcie wystawy, pt. "Solidarność" - mam 24 lata"
w Sali Elżbietańskiej Zamku Ks. Pomorskich

29. 08. 2004 niedziela

Godz. 9.00-11.30 - Konferencja pt. „Polskie Sierpnie” - Sala Bogusława Zamku Ks. Pomorskich

Godz. 13.30-16.30 - festyn dla dzieci i dorosłych na dziedzińcu
Zamku Książąt Pomorskich

(występy zespołów: zespół dziecięcy „GAMA”,
„SAMI”, aktorzy Teatru „Plecluga”)

Godz. 20.30 - występ kabaretu Jana Pietrzaka - dziedziniec
Zamku Książąt Pomorskich

SIERPIEŃ
1980-2004

LATA NSZZ **Solidarność**

30. 08. 2004 r. poniedziałek

Godz. 12.00 - modlitwa Anioł Pański oraz uroczysta Msza Św. z udziałem pocztów sztandarowych
oraz delegacji Zarządów Regionu i zakładów pracy w asyście kompanii honorowych WP, Policji i SG.
Składanie kwiatów przy Tablicy Ofiar Grudnia 70 i 71 roku.

**BIULETYN
INFORMACYJNY
JEST PISMEM
WEWNĄTRZZWIĄZKOWYM**

**Adresy Oddziałów
Zarządu Regionu Podlaskiego
NSZZ „Solidarność”**

1. Region Podlaski
Oddział w Białymstoku
17-100 Białystok
ul. Kościelna 4a
tel. 010XX 85 730-28-92
2. Region Podlaski
Oddział w Hajnówce
17-200 Hajnówka
ul. 3-go Maja 24
tel. 010XX 85 682-43-05
3. Region Podlaski
Oddział w Czarnej Białostockiej
16-020 Czarna Białostocka
ul. Torowa 15
tel. 010XX 85 710-28-82
4. Region Podlaski Oddział w Łapach
18-100 Łapy
ul. Sikorskiego 54
tel. 010XX 85 715-29-03
5. Region Podlaski
Oddział w Siemiatyczach
17-300 Siemiatycze
ul. Pałacowa 19
tel./fax 010XX85 655-31-41
6. Region Podlaski Oddział w Grajewie
19-200 Grajewo
ul. Wojska Polskiego 20
tel. 010XX 86 272-27-31
7. Region Podlaski Oddział w Sokółce
16-100 Sokółka
ul. Piłsudskiego 8
tel. 010XX 85 711-21-10
8. Region Podlaski Oddział w Mońkach
19-100 Mońki
ul. Kolejowa 2
tel. 010XX 85 716-30-03
9. Region Podlaski
Oddział w Dąbrowie Białostockiej
16-200 Dąbrowa Białostocka
ul. Tysiąclecia P.P 4
tel. 010XX 85 712-11-09
10. Region Podlaski
Oddział w Suwałkach
16-400 Suwałki
ul. Kościuszki 32
tel. 010XX 37 566-29-00
fax 566-71-06
11. Region Podlaski
Oddział w Augustowie
16-300 Augustów
Rynek Zygmunta Augusta 9
tel. 010XX 87 643-52-61
12. Region Podlaski Oddział w Sejnie
16-500 Sejny
ul. 22 Lipca 10
tel. 010XX 87 516-36-51

Konto ZR Podlaskiego

BGŻ SA O/Białystok

91203000451110000000731690

Z PRAC

ZARZĄDU REGIONU

W lipcu br. Zarząd Regionu Podlaskiego NSZZ „Solidarność” przesłał prezydentom i burmistrzom miast naszego regionu uchwałę w której zwrócił się do władz samorządowych z terenu regionu o podjęcie uchwał ograniczających handel w dużych placówkach handlowych w niedziele i święta, argumentując to tym, że upowszechnianie handlu w niedziele i święta, gdy to nie jest konieczne, skutkuje zmuszaniem pracowników do wykonywania pracy w dni świąteczne.

* * *

Zarząd Regionu Podlaskiego NSZZ „Solidarność” w Białymstoku zwraca się z wnioskiem o podjęcie stosownych działań wynikających z posiadanych uprawnień, zmierzających do ograniczenia handlu w dużych placówkach handlowych w niedziele i święta.

Współczesne warunki życia nie sprzyjają pełnemu przeżywaniu przez chrześcijan niedzieli jako dnia spotkania z Bogiem. Często jest ona traktowana wyłącznie jako czas rozrywki połączonej z urządzaniem „wycieczek” do supermarketów i traktowaniem pobytu tam jako sposobu na spędzanie czasu wolnego.

Ochrona dni wolnych ma nie tylko sens religijny, lecz służy także celom świeckim - wypoczynkowi, odprężeniu i wspólnemu korzystaniu z życia rodzinnego. Zasada niedzielnego i świątecznego spokoju powinna być nienaruszalna.

Ponadto, naruszając te zasady, stajemy się współodpowiedzialni za sytuację ludzi, którzy zmuszani są do pracy w niedziele i święta.

W wielu krajach Europejskich przyjęto rozwiązania ograniczające handel w niedziele i święta. Takie przepisy obowiązują np. w Austrii, Słowenii, Belgii, Francji. Ostatnio w Niemczech Federalny Trybunał Konstytucyjny w Karlsruhe uznał za zgodny z konstytucją całkowity zakaz handlu w niedziele i święta.

Rady miejskie wielu polskich miast podjęły również uchwały o wprowadzeniu takich ograniczeń.

W związku z powyższym, załączając projekt uchwały ws. ograniczenia handlu w niedziele i święta, prosimy o podjęcie stosownych działań w tej sprawie.

Prezydium Zarządu Regionu Podlaskiego NSZZ „Solidarność” w 24. rocznicę powstania NSZZ „Solidarność” organizuje w dniu 22.08.2004 roku w Świętej Wodzie k. Wasilkowa uroczystą mszę świętą, oraz drogę krzyżową.

Droga krzyżowa rozpocznie się o godz. 15.00 a po jej zakończeniu zostanie odprawiona uroczysta msza święta.

Zapraszamy członków i sympatyków związku oraz poczty sztandarowe do licznego udziału w tej uroczystości.

Z PRAC

KOMISJI KRAJOWEJ

Komunikat

W dniu 16 czerwca 2004 r. w Gdańsku odbyło się posiedzenie Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, podczas którego postanowiono, że centralne uroczystości z okazji XXIV rocznicy wydarzeń Sierpnia 1980 roku oraz powstania NSZZ „Solidarność” odbędą się w dniach 29 - 30 sierpnia br. w Szczecinie.

Przyjęto także uchwałę ws. jubileuszowych uroczystości z okazji XXV rocznicy wydarzeń sierpniowych postanawiając, iż odbędą się one w Gdańsku w dniach: 30 sierpnia 2005 r. - uroczysty Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” w hali Oliwia oraz 31 sierpnia 2005 r. - uroczysta msza święta połowa na placu Solidarności pod Pomnikiem Poległych Stoczniovców.

Dyskutując o bieżącej sytuacji w kraju członkowie Komisji Krajowej zdecydowali, że zaplanowana na 18 czerwca br. manifestacja w obronie praw pracowniczych i związkowych w Częstochowie zakończy drugi etap Dni protestu przeciwko antyspołecznej polityce rządu.

W trakcie obrad omówiono dokumenty przyjęte przez XVII Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” w Spale oraz te projekty, które delegaci skierowali do Komisji Krajowej. Te ostatnie przekazano do prac we właściwych zespołach KK.

Komisja Krajowa, nawiązując do stanowiska Związku w sprawie zakazu pracy w święta kościelne i narodowe, przyjęła uchwałę zobowiązującą zarządy regionów do wystąpienia do samorządów lokalnych (wójtów, burmistrzów, prezydentów miast i radnych) o skorzystanie przez nie z posiadanych uprawnień i podjęcie uchwał ograniczających handel w dużych placówkach handlowych w niedziele i święta.

W specjalnej uchwale Komisja Krajowa wyraziła swoje poparcie dla prowadzącej akcję protestacyjną załogi Spółki EAST - WOOD w Drygalech w Regionie Warmińsko - Mazurskim domagającej się wypłacenia zaległych wynagrodzeń, zwracając się jednocześnie z apelem do wszystkich struktur Związku o pomoc materialną dla strajkującej załogi w ramach akcji solidarnościowej.

Członkowie Komisji Krajowej z satysfakcją komentowali wyrok Trybunału Konstytucyjnego stwierdzający, iż pracownicy starszych roczników zatrudnieni w warunkach szkodliwych mają prawo do wcześniejszej emerytury niezależnie od tego, czy pracowali u uspołecznionego, czy u prywatnego pracodawcy. Przepisy ustawy o wcześniejszych emeryturach zaskarżyła do Trybunału Komisja Krajowa. Na ich podstawie ZUS odmawiał przyznania wcześniejszych emerytur osobom zatrudnionym w warunkach szkodliwych u prywatnego pracodawcy. Wyrok wejdzie w życie za kilka dni, po opublikowaniu go w Dzienniku Ustaw.

W kontekście wyborów do Parlamentu Europejskiego podjęto także kwestię rozpoczęcia poważnej dyskusji politycznej zarówno w Związku, jak i z partiami politycznymi. Przewodniczący Komisji Krajowej Janusz Śniadek zapowiedział, że w najbliższych tygodniach zostanie przeprowadzona wśród członków Związku ankieta identyfikująca poglądy związkowców. Jej wyniki pomogą rzetelnie określić zasadnicze postulaty, które mogłyby stać się przedmiotem rozmów z partiami.

Komisja Krajowa zapoznała się również z informacją o kondycji „Tygodnika Solidarność” i Spółki „TySol”, którą przedstawili redaktor naczelny Jerzy Kłosiński i prezes zarządu Zbigniew Fabjańczuk. Zwiększenie liczby stałych prenumeratorów i docieranie z rzetelną informacją wprost do członków związku jest główną troską redakcji i wydawcy. Jednak pula komisji zakładowych zamawiających „Tygodnik” wciąż maleje.

Podczas posiedzenia pożegnano ustępującego ze składu Komisji Krajowej Jerzego Żurawieckiego, dziękując mu za wieloletnią współpracę. Przywitano jednocześnie, przybyłego w jego miejsce, nowego szefa Regionu Konińskiego Zdzisława Nowakowskiego.

Dariusz Wasilewski - rzecznik prasowy KK

Uchwała KK nr 18/04

ws. centralnych uroczystości z okazji XXIV rocznicy powstania NSZZ „Solidarność”

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” postanawia, że centralne uroczystości z okazji XXIV rocznicy powstania NSZZ „Solidarność” odbędą się w dniach 29-30 sierpnia 2004 r. (niedziela, poniedziałek) w Szczecinie.

Uchwała KK nr 19/04

ws. jubileuszowych uroczystości z okazji XXV rocznicy powstania NSZZ „Solidarność”

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” postanawia, że jubileuszowe uroczystości z okazji XXV rocznicy powstania NSZZ „Solidarność” odbędą się w Gdańsku:

30 sierpnia 2005 r. (wtorek) - uroczysty Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” w hali Oliwia,

31 sierpnia 2005 r. (środa) - uroczysta msza św. połowa na placu Solidarności pod pomnikiem poległych Stoczniovców.

Uchwała KK nr 20/04

ws. ograniczenia handlu w niedziele i święta

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”, nawiązując do stanowiska Związku w sprawie zakazu pracy w święta kościelne i narodowe, zobowiązuje zarządy regionów do wystąpienia do samorządów lokalnych (wójtów, burmistrzów, prezydentów miast i radnych) o skorzystanie przez nie z posiadanych uprawnień i podjęcie uchwał ograniczających handel w dużych placówkach handlowych w niedziele i święta.

W załączeniu wzór uchwały:

Uchwała Rady Miejskiej ...

z dnia

w sprawie ustalenia dni i godzin otwarcia i zamykania placówek handlu detalicznego, zakładów gastronomicznych i zakładów usługowych dla ludności na terenie miasta ...

Na podstawie art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym: Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591, z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984 i Nr 214 poz. 1806, z 2003 r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568 i z 2004 r. Nr 102 poz. 1055 oraz art. XII par. 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Przepisy wprowadzające Kodeks pracy (Dz. U. Nr 24, poz. 142, zm.: z 1982 r. Nr 16 poz. 125, z 1985 r. Nr 23, poz. 100, z 1990 r. Nr 34 poz. 198 z 1990 r. Nr 72 poz. 422, z 1992 r. Nr 24 poz. 101, z 1994 r. Nr 84 poz. 386, z 1995 r. Nr 95 poz. 475).

uchwała, co następuje:

Par. 1

Placówki handlu detalicznego na terenie miasta ..... mogą funkcjonować w dni powszednie (od poniedziałku do

soboty) oraz w niedziele i święta od godziny 5.00 do godziny 4.30 dnia następnego z zastrzeżeniem ust. 2.

Placówki handlu detalicznego prowadzone w obiektach o powierzchni sprzedaży powyżej 300 m kw. nie mogą prowadzić handlu (sprzedaży) w okresie od godziny 23.00 w sobotę do godzin 5.00 w poniedziałek oraz w dniach ustawowo wolnych od pracy.

Ilekczo w niniejszej uchwale jest mowa o „powierzchni sprzedaży” - należy przez to rozumieć ogólnodostępną powierzchnię obiektu handlowego stanowiącego całość techniczno-użytkową, przeznaczoną do sprzedaży detalicznej, w której odbywa się bezpośrednia sprzedaż towarów (bez wliczania do niej powierzchni usług i gastronomii oraz powierzchni pomocniczej, do której zalicza się powierzchnię magazynów, biur, komunikacji ekspozycji wystawowej itp.).

Par. 2

Zakłady gastronomiczne, zakłady usługowe dla ludności, mogą funkcjonować codziennie w godzinach 6.00 - 22.00.

Zakłady gastronomiczne i zakłady usługowe dla ludności mogą funkcjonować także w porze nocnej, tj. w godzinach 22.00 - 6.00 z zastrzeżeniem par. 3.

Par. 3

Prezydent Miasta ..... decyzją administracyjną może zakazać funkcjonowania w porze nocnej placówki handlu detalicznego, zakładu gastronomicznego i zakładu usługowego dla ludności, jeżeli jej działalność powoduje powstanie powtarzającego się zakłócenia spokoju i porządku publicznego w miejscu prowadzenia działalności lub w jego okolicy i jest potwierdzone informacjami Miejskiej Komendy Policji w ..... lub Straży Miejskiej w .....

Par. 4

Przedsiębiorca prowadzący placówkę handlu detalicznego, zakład gastronomiczny i zakład usługowy dla ludności zobowiązany jest poinformować klientów o dniach i godzinach pracy placówki oraz o okresowych wyłączeniach jej z pracy poprzez umieszczenie czytelnej informacji na drzwiach wejściowych obiektu.

Par. 5

Przepisów niniejszej uchwały nie stosuje się do aptek, sezonowych ogródków gastronomicznych, w których spożywane są napoje alkoholowe, innych placówek, których dni i godziny otwierania i zamykania regulują odrębne przepisy.

Par. 6

Winni naruszenia przepisów niniejszej uchwały podlegają karze grzywny orzekanej w trybie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Par. 7

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta .....

Par. 8

Traci moc uchwała Nr .. Rady Miejskiej ..... z dnia ..... w sprawie określenia dni i godzin otwierania i zamykania placówek handlu detalicznego, zakładów gastronomicznych i zakładów usługowych dla ludności.

Par. 9

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa .....

Uchwała KK nr 21/04

ws. pomocy dla protestującej załogi spółki EAST - WOOD w Drygalech

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” wyraża pełne poparcie dla prowadzącej akcję protestacyjną załogi Spółki EAST-WOOD w Drygalech w Regionie Warmińsko-Mazurskim domagającej się wypłacenia zaległych wynagrodzeń.

W ramach akcji solidarnościowej zwracamy się do wszystkich struktur Związku o pomoc materialną dla strajkującej załogi i równocześnie upoważniamy Prezydium KK do wystąpienia do Rady Krajowego Funduszu Strajkowego o udzielenie pomocy ze środków krajowych.

Stanowisko Prezydium KK nr 184/04

w 60. rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego

W przededniu 60. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” oddaje hołd wszystkim uczestnikom tego bohaterskiego zrywu, mieszkańcom okupowanej Warszawy.

1 sierpnia 1944 roku dowództwo Armii Krajowej wydało rozkaz o rozpoczęciu długo oczekiwanej bitwy o wyzwolenie Warszawy spod niemieckiej okupacji w ramach akcji „Burza”. Był to akt niezwykłego heroizmu - nierówna walka z przeważającymi siłami wroga oddziałów Armii Krajowej i Szarych Szeregów, ludności cywilnej, dzieci i młodzieży.

NSZZ „Solidarność” czuje się spadkobiercą i kontynuatorem tradycji narodowo-wyzwoleńczej. W 1980 roku udowodniliśmy, że Polski Sierpień jest symbolem moralnej siły, siły, która - tym razem - w sposób bezkrawawy zmieniła oblicze świata.

Przez 45 lat komunistyczna propaganda usiłowała deprecjonować rangę Powstania Warszawskiego, poddawać w wątpliwość sens walki o wolność. Dziś nikt tego sensu nie kwestionuje. Musimy nadal walczyć o pamięć Polaków o Powstaniu Warszawskim. Dlatego z radością witamy powstanie Muzeum Powstania Warszawskiego. Z uznaniem odnosimy się do popularyzatorskiej pracy Instytutu Pamięci Narodowej i - po raz kolejny - protestujemy przeciwko próbom ograniczenia jego działalności poprzez drastyczne zmniejszenie środków budżetowych przeznaczonych na badania IPN.

Gdańsk 27 lipca 2004 r.

P O D Z I Ę K O W A N I A

Przewodniczący
Zarządu Regionu Podlaskiego
NSZZ „Solidarność”
Józef Mozolewski

Dyrekcja, Rada pedagogiczna i Uczniowie Gimnazjum Nr 1 im. Armii Krajowej w Dąbrowie Białostockiej składają serdeczne podziękowanie za ufundowanie nagrody dla najlepszych uczniów naszej szkoły.

Dąbrowa Białostocka 25.06.2004 r.

Dyrektor Gimnazjum
mgr Irena Poźniak

Przewodniczący
Zarządu Regionu Podlaskiego
NSZZ „Solidarność”
Józef Mozolewski

Za zaangażowanie i pracę na rzecz szkoły i dzieci, serdeczne wyrazy podziękowania składa Społeczność Szkolna. Głęboko wierzymy, że okazywana przez Pana siła serca i przyjazna dłoń, będzie nas wspierać w dalszej pracy podejmowanej dla dobra dziecka.

Korycin, 24.06.2004 r.

Dyrektor Zespołu Szkół w Korycinie
mgr Tadeusz Ciszowski

XXIV Rocznicą SIERPNI

Chodzi wciąż o to samo

Gdy się spyta dawnych działaczy, jaka jest różnica między „Solidarnością” roku osiemdziesiątego a dzisiejszym Związkiem, odpowiedzi zależą przede wszystkim od tego, co zapytany obecnie robi. Ci, którzy zamienili legitymację związkową na partyjną lub teczkę biznesmena, mówią, że prawdziwa „Solidarność” to ta sprzed 24 lat, w której oni sami uczestniczyli. Ci natomiast, którzy są w Związku do dziś, uważają, że specjalnej różnicy nie ma. Tak jak w roku 80, tak i dziś chodzi o obronę pracowników.

Smak wolności

To, co niewątpliwie różni „Solidarność” sprzed 24 lat i dzisiejszy Związek, to liczebność. Od sierpnia 1980 do grudnia 1981 roku do „Solidarności” zapisało się niemal 10 mln Polaków. Członkami Związku, zostawali wszyscy, nawet ludzie PZPR, niektórzy zapewne z odgórnego polecenia. Wielu jednak dlatego, że wierzyło w konieczność zmian. Ten powszechnie panujący entuzjazm nie udzielił się natomiast Aleksandrowi Kwaśniewskiemu, który jako znany nonkonformista nie chciał, jak sam to określił, ulec „owczemu pędowi”. Na jego decyzję zapewne miała wpływ wiedza, iż wyrok na „Solidarność” został już wydany i związkowa legitymacja nie przysłuży się jego karierze.

To, co zdarzyło się w Polsce w latach 1980-81, nie da się porównać z niczym innym. Niezwykła atmosfera i zaufanie, jakim Polacy darzyli „Solidarność”, było czymś wyjątkowym. W ciągu kilkunastu miesięcy Polacy zasmakowali wolności. Przez moment poczuli się gospodarzami we własnym kraju. Niestety, wprowadzenie stanu wojennego zaprzepaściło wielki potencjał, który rozbudziło powstanie „Solidarności”. – Moim zdaniem Jaruzelskiego trzeba rozliczyć nie przede wszystkim za zbrodnie komunizmu, choć za to też, ale za to, że za bił w Polakach tworzącą się więź narodową, dążenie do sprawiedliwości i produktywności. Zabito też wszelką inicjatywę – mówi Jacek Smagowicz w roku '80 przewodniczący „S” w warszawskim Polmożbycie, dziś członek prezydium KK. – Nigdy już potem nie udało się w takim stopniu zjednoczyć Polaków wobec jakiejś idei.

Strajki w 1988 roku nie spotkały się z taką akceptacją, jak te z Sierpnia

'80 roku. Ludzie jadący tramwajami koło stoczni spuszczały i odwracali głowy od siedzących na dachach stoczniovców, pod historyczną II bramą nie było tysięcy mieszkańców Trójmiasta.

– Represje stanu wojennego spowodowały, że ludzie zniechęcili się do aktywnego udziału w polityce. Wielu poszło w kierunku dla siebie bezpiecznym, nie, żeby przeciwstawiać się działaniom wolnościowym, ale chcieli po prostu normalnie żyć, mieli rodziny, dzieci – mówi Bogusław Gołąb, uczestnik strajków z 1980 i 88 roku, obecnie szef Stowarzyszenia Osób Represjonowanych.

Liczy się skuteczność

Po roku 1989, po ponownej rejestracji „Solidarności”, zapisało się do niej około 2 mln członków. Zwyciężyła postawa stania z boku – po co się pchać i ryzykować, jak coś zostanie załatwione, to dla wszystkich. Potem przyszły lata zmian w gospodarce, upadku wielu przedsiębiorstw, przechodzenia od gospodarki centralnie sterowanej w rynkową. Liczba członków Związku stale spadała. Dopiero w ostatnich latach pojawiła się nowa tendencja: powstają nowe komisje zakładowe, do już istniejących zapisują się nowi członkowie. Dziś powody przystępowania do Związku nie wynikają z jego chlubnej przeszłości, ale z bardziej przyziemnych przyczyn – pracownicy w Polsce potrzebują, aby ktoś bronił ich interesów i praw. Dla nowych związkowców, dla których często rok '80 to odległa historia, liczy się przede wszystkim skuteczność działań Związku. W kwietniu br. 161 pracowników zakładu odzieżowego Parys SA w Świebodzinie przeszło z OPZZ do „Solidarności”. Powodem zmiany szyldu związkowego był fakt, że właśnie w „Solidarności” otrzymali profesjonalną pomoc prawną, której w danym momencie potrzebowali. Największym sukcesem organizatorów związkowych „Solidarności” w ostatnich latach jest założenie organizacji związkowych w kilku dużych sieciach hipermarketów. W tym roku udało się zawiązać pierwszą komisję zakładową w Biedronce, gdzie prawa pracownicze były nagninnie łamane.

– Ludzie zobaczyli, że nie można funkcjonować w życiu społecznym i walczyć o swoje prawa stojąc obok Związku. Coraz więcej osób, powoli, ale zapisuje się do Związku. Nie jest to tak burzliwy trend, jak w latach 80.,

ale związek zawodowy jest czymś stałym w życiu publicznym. Chodzi tylko o to, żeby Związek był jak najbliższej ludzi i czuł ich potrzeby – mówi Bogusław Gołąb.

Z polityką źle, bez polityki też niedobrze

Po odejściu „Solidarności” od bezpośredniego angażowania się w politykę, zmieniło się postrzeganie Związku. Według tegorocznych badań OBOP-u Polacy uznają właśnie związki zawodowe jako organizacje, które obok mediów najlepiej bronią praw pracowniczych. Związki wyprzedzają takie instytucje, jak Państwowa Inspekcja Pracy, prokuratura, sądy, nie mówiąc już o partiach politycznych i parlamencie. Z jednej strony rozwód z polityką wyszedł „Solidarności” na dobre – Związek przestał płacić za decyzje polityków, z drugiej jednak strony brak wpływu na parlament powoduje, że tworzone jest w nim prawo uderzające bezpośrednio w pracowników. Przykładem są niekorzystne zmiany w prawie pracy wprowadzone w obecnej kadencji Sejmu.

– „Solidarność” miała prawo brać udział w polityce, tutaj rozumiem politykę jako działanie na rzecz dobra wspólnego, jednak zbyt słabo były stawiane kwestie społeczne – mówi Jacek Smagowicz. – Powinniśmy jednak oddzielić działalność strictly polityczną od związkowej. Osobiście odmówiłem, gdy mi proponowano stanowisko ministra pracy czy szefa Krajowego Urzędu Pracy, ponieważ, gdy kandydowałem na stanowisko w Związku, kandydowałem na całą kadencję – dodaje Smagowicz.

Wciąż aktualne postulaty

Mimo że od sformułowania pamiętnych 21 postulatów minęło niemal ćwierć wieku, w ciągu którego zmienił się ustrój w naszym kraju, zostaliśmy członkami NATO i Unii Europejskiej, jednak cele, jakie sobie stawia obecnie „Solidarność”, dotyczą podobnych sfer życia. Co prawda pierwszy i najważniejszy postulat z 1980 roku został zrealizowany i pracownicy mają prawo do organizowania się w związkach zawodowych, jednak prawo to jest nagninnie łamane. Przykładem może być sytuacja pracownic z elbląskiego Hetmana, które za założenie „Solidarności” zostały wyrzucone z pracy. Prokuratury

sprawy dotyczące łamania praw związkowych najczęściej oddalają ze względu na „niską szkodliwość społeczną czynu”, a jeśli sprawa już trafi do sądu, to ciągnie się latami. A pracodawcy chwytają się różnych sposobów, byle tylko nie dopuścić do powstania związku lub aby pozbyć się go z firmy. Najczęściej szuka się „haków” na inicjatorów powstania związku i wyrzuca się ich dyscyplinarnie z pracy. Tak skończyła się kilka lat temu próba założenia „Solidarności” w gdańskim oddziale „Gazety Wyborczej”. Przewodniczący Związku został wyrzucony dyscyplinarnie z pracy za to, że wypił kieliszek wina w czasie służbowego bankietu. Wygrał co prawda sprawę przed sądem pracy, ale dostał tylko odszkodowanie i nie wrócił już do gazety, a komisja zakładowa się rozwiązała.

Po pozbyciu się liderów wystarczy kilka indywidualnych rozmów z pozostałymi członkami związku i „uświadomienie” im, iż lepiej dla nich by było, gdyby wypisali się ze związku. Co zapobiegliwi pracodawcy dostarczają nawet gotowych pism o rezygnacji, które podsuwa się członkom związku. Tak między innymi pozbyto się związku z jednej z większych firm ubezpieczeniowych. Postulat pierwszy wciąż pozostaje, choć może z innych względów niż w '80 roku, wciąż aktualny.

15 lat zaciskania pasa

Wśród 21 postulatów znalazły się również żądania podwyżek wynagrodzeń. Dziś w swoich protestach związkowcy coraz rzadziej domagają się zwiększenia płac, najczęstszym obecnie powodem protestu jest obrona miejsc pracy, a jeśli już strajk dotyczy wynagrodzeń, to chodzi przede wszystkim o ich wypłatę. Zdarza się, że pracownicy nie otrzymują miesięcznymi pieniędzmi lub dostają je ratami. – Politycy mówią, że aby odbić się od gospodarczego dołka, to trzeba zacisnąć pasa. I tak zwykli Polacy zaciskają tego pasa od 15 lat – mówi Bogusław Gołąb. W zeszłym roku Państwowa Inspekcja Pracy przeprowadziła kontrole przedsiębiorstw pod kątem wypłacania wynagrodzeń. Okazało się, że co dziesiąty Polak nie dostaje pensji w terminie, a blisko jedna trzecia pracowników jest zmuszana do pracy po godzinach bez dodatkowej zapłaty.

Strajkujący w Sierpniu 80 roku chcieli wcześniejszych emerytur. Działająca „Solidarność” z nieco innych powodów domaga się rozszerzenia uprawnień do świadczeń przedemerytalnych. Pod społecznym projektem zmian podpisało się ponad 650 tysięcy

cy obywateli, niestety projekt ten w Sejmie został odrzucony. To następny z argumentów mówiący o tym, że Związek powinien jednak w jakiś sposób móc skutecznie wpływać na politykę.

Ostatni postulat z '80 roku dotyczący wprowadzenia wszystkich wolnych sobót został zrealizowany dopiero niedawno. Dzięki naciskowi „Solidarności” udało się za rządów AWS wprowadzić zapis o stopniowym wprowadzaniu 40-godzinnego tygodnia pracy. Niestety, ustawowy czas pracy nie jest przestrzegany. Pracownicy są zmuszani do pracy nawet po 12 godzin dziennie przez 7 dni w tygodniu i to bez dodatkowego wynagrodzenia. W czerwcu Komisja Krajowa podjęła uchwałę, w której domaga się wprowadzenia zakazu handlu w niedziele i święta. Takie ustawowe zapisy obowiązują w wielu europejskich krajach.

Było i jest trudno

– Porównania „Solidarności” sprzed prawie ćwierćwiecza i dzisiejszej nie jest sprawą łatwą. Wówczas żyliśmy w systemie totalitarnym, który zawłaszczał człowieka całościowo, teraz jest inna sytuacja polityczna i gospodarcza. Wtedy nasze nadzieje były związane z odzyskaniem wolności człowieka, niepodległości Polski. W tle były hasła: wolność gospodarcza, samorządy pracownicze czy lokalne, ale przede wszystkim było parcie na wolność i suwerenność państwa – mówi Bogusław Gołąb. Dziś – jego zdaniem – Związek stoi przed innym wyzwaniem, nie mniej ważnym, jest to obrona godności człowieka, pracownika. Jest to trudna i nierówna walka.

Również Jacek Smagowicz nie uważa, iż teraz jest łatwiej być działaczem związkowym niż na początku

lat 80. – Pomimo że jestem członkiem prezydium Komisji Krajowej, nie czuję komfortu psychicznego. Po pierwsze, codziennie przez okna swojego biura widzę Trzy Krzyże, i to nie daje mi zapomnieć o tym, co było ważne i co powinno być ważne w działalności związkowej. Po drugie, tematy, którymi zajmuję się w Związku, a więc przede wszystkim sprawy rynku pracy, pracy bez płacy, pracy bez prawa do emerytury, płacy wypłacanej w ratach, nie pozwalają mi spać spokojnie – mówi Smagowicz.

Małgorzata Kuźma

„Solidarność” w Biedronce

Uprzejmie informujemy, że 13 maja br. w Zarządzie Regionu Wielkopolska została zarejestrowana organizacja zakładowa w sieci sklepów **Biedronka**, właścicielem którego jest firma **Jeronimo Martins Dystrybucja sp. z o.o.** należąca do portugalskiej grupy **Jeronimo Martins**.

2 czerwca br. w Poznaniu odbyło się spotkanie z Marianem Jaśkiewiczem - Dyrektorem Personalnym JMD, który poinformował, że 678 sklepów „Biedronka” w Polsce stanowi jeden zakład pracy, zatrudniający łącznie ponad 10 tysięcy ludzi. Zadeklarował również, że firma Jeronimo Martins szanuje prawo pracownika do zrzeszania się w związek zawodowy.

W związku z tym gorąco prosimy jeżeli twój znajomy lub ktoś z rodziny pracuje w „Biedronce” skontaktuj go z nami.

Dział Rozwoju Związku.

Pomoc prawna w Niemczech dla członków NSZZ „Solidarność”

Dobłą wiadomością, mamy przyjemność zakomunikować członkom NSZZ „Solidarność”, podejmującym pracę w Niemczech: mają prawo do skorzystania z bezpłatnych porad z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń w Niemieckim Zrzeszeniu Związków Zawodowych (DGB) w Berlinie.

Osoby podejmujący pracę w Niemczech mogą korzystać z porad w sprawach związanych z prawem pracy, z kwestiami socjalnymi, zatrudnieniem obcokrajowców, rentami i emeryturami, bezrobociem i ubezpieczeniami społecznymi.

Co ważne poradnia DGB oferuje również pomoc w tłumaczeniach, pisaniu podań, odwołań oraz wypełnianiu formularzy.

Poradnia dla cudzoziemców czynna jest w środy i czwartki od 9.00 do 15.00 przy Keithstrasse 1-3 w Berlinie.

DGB udziela porad prawnych cudzoziemcom bez względu na obywatelstwo, przynależność związkową i status pobytowy. Z porad mogą korzystać pracownicy sezonowi, pracownicy zatrudnieni na kontraktach i inni.

XXII Pielgrzymka Ludzi Pracy

Krajowy Duszpasterz Ludzi Pracy, abp Tadeusz Gocłowski zaprasza na XXII Pielgrzymkę Ludzi Pracy.

Tegoroczna Pielgrzymka odbędzie się w dniach 18-19 września.

Zaproszenie

abp Tadeusza Gocłowskiego

Drodzy Siostry i Bracia, Ludzie Pracy z całej Polski, Drodzy Duszpasterze Ludzi Pracy!

Zbliża się nasza wrześniowa Pielgrzymka na Jasną Górę. Corocznie wpisujemy ją w programy duszpasterskie a także związkowe. Dziesiątki tysięcy polskich robotników udają się do Tronu Królowej Polski, by błagać ją o uproszenie błogosławieństwa Jej Syna, a naszego Pana Jezusa Chrystusa dla polskiego świata pracy. Dwadzieścia jeden lat temu - w roku 1983 - po raz pierwszy poprowadził na Jasną Górę polskich robotników ks. Jerzy Popiełuszko. Przewodniczył również drugiej pielgrzymce w roku 1984, a miesiąc później, w październiku, dokładnie dwadzieścia lat temu poniósł męczeńską śmierć. Rok bieżący z tego powodu został ogłoszony Rokiem Księdza Jerzego Popiełuszki. W tę szczególną rocznicę w czasie tegorocznej Pielgrzymki Ludzi Pracy na Jasną Górę będziemy się modlić o rychłą beatyfikację tego Sługi Bożego.

Na Jasną Górę pielgrzymują Polacy od przeszło sześćdziesięciu lat. Wydaje się jednak, że naród nasz w okresie po drugiej wojnie światowej, uginając się pod ciężarem doświadczeń odkrył to źródło mocy na nowo. Poszczególne środowiska zawodowe przybywają wspólnie do Jasnogórskiej Pani. Ludzi Pracy - robotników i tych zrzeszonych i nie zrzeszonych jest najwięcej. A to nasze robotnicze środowisko odegrało istotną rolę w najnowszej historii Polski dziś dźwiga szczególny ciężar: bezrobocie. Jak w innych sytuacjach, tak i teraz robotnicy wykazują szczególną mądrość i, odwagę, ale i rozważę. Tego wszystkiego trzeba się nieustannie uczyć w Nazaretańskim Domu Maryi i

Józefa. To jest jeden z istotnych motywów naszego pielgrzymowania do Królowej Polski.

W roku bieżącym mamy jeszcze jeden motyw, który nas skłania do licznego przybycia do Maryi. Chcemy podziękować Bogu w naszym gronie za papieskie pielgrzymki do Ojczyzny, gdyż właśnie mija dwudziesta piąta rocznica od pierwszej wizyty apostołskiej Jana Pawła II w Polsce. Polska dziś! Polska jutra! Polska szukająca swoich dróg w jednoczącej się Europie. Polska odważna wiarą swego ludu, który woła do siebie i do Europejczyków: nie lękaj się otworzyć drzwi Chrystusowi.

Odszedł do historii, dzięki Ludziom Pracy system, który obiecywał raj na ziemi. Odchodzi do historii ludzie tamtego systemu. Trzeba uczyć się żyć w wolności. To nie jest łatwa lekcja. I dlatego trzeba otworzyć się na Boże natchnienie na wzór Maryi - żony rzemieślnika Józefa, ale także Matki Boga - Człowieka Jezusa Chrystusa.

Spotkamy się wszyscy w Domu Królowej Polski na wspólnej modlitwie w dniach 18 i 19 września. Związkowców z „Solidarności“ i wszystkich Ludzi Pracy proszę o podjęcie wspólnego trudu organizacyjnego.

Arcybiskup Metropolita Gdański
Krajowy Duszpasterz Ludzi Pracy
Tadeusz Gocłowski

Program uroczystości

18 września (sobota)

Godz. 15. - Otwarcie punktu informacyjnego na Jasnej Górze. Obsługują księża Duszpasterze Ludzi Pracy z diecezji Częstochowskiej. Pielgrzymi noclegi zamawiają indywidualnie.

Godz. 19. - Msza św. na szczycie. Odprawia i homilię wygłosi ordynariusz wrocławski ks. bp Wiesław Mering.

Powitanie przed mszą - ojcowie Paulini. Po mszy Apel Jasnogórski - abp Tadeusz Gocłowski. Po Apelu -

Droga Krzyżowa na Wałach - przewodniczy ks. kanonik Zbigniew Kuzia.

Rozważania prowadzą ludzie pracy:

- Stacja I - Białystok
- Stacja II - Zielona Góra, Gorzów
- Stacja III - Bielsko-Żywiecka
- Stacja IV - Zamość
- Stacja V - Koszalin
- Stacja VI - Gliwice
- Stacja VII - Pelplin
- Stacja VIII - Łowicz
- Stacja IX - Kielce
- Stacja X - Bydgoszcz
- Stacja XI - Toruń
- Stacja XII - Włocławek
- Stacja XIII - Szczecin
- Stacja XIV - Warszawa - Praga

19 września (niedziela)

Godz. 24. - msza św. w Bazylice - celebryje ks. prałat Edward Żmijewski z Warszawy, kazanie - ks. prałat Romuald Biniak z Bydgoszczy

Godz. 1.-5. - czuwanie przed Cudownym Obrazem Matki Bożej - przewodniczy Duszpasterstwo Ludzi Pracy z Torunia i Warszawy

Godz. 9. - wykład w Sali im. Jana Pawła II - ks. prałat Romuald Biniak, ks. prałat Edward Żmijewski

Godz. 11. - uroczysta suma - koncelebrują Duszpasterze Ludzi Pracy.

Prezydium Zarządu Regionu Podlaskiego NSZZ „Solidarność“ informuje, iż organizowany jest wyjazd na XXII Ogólnopolską Pielgrzymkę Ludzi Pracy na Jasną Górę, która odbędzie się w dniach 18-19 września 2004 r.

Koszt wyjazdu wynosi 70 zł od osoby.

Wyjazd nastąpi w dniu 18-09-2004 r. o godz. 6.30 z ul. Suraskiej.

Bliższych informacji udziela i pisy prowadzi Dział Organizacyjny ZR ul. Suraska 1, pok. 202, tel. 742-32-46 w 308 do dnia 15.09.2004 r.

Polacy i Niemcy o mobbingu

Niemiecki Związek Zawodowy IG Metal w lipcu br. zorganizował seminarium związkowcom z Polski i Niemiec na temat: Mobbing - terror w miejscu pracy. W seminarium uczestniczyło 18 związkowców z Polski a także jeden przedstawiciel związku zawodowego IG Metal. Szkolenie to było finansowane przez rząd Niemiecki oraz przez fundusze Unijne.

Mobbing w rozumieniu prawa niemieckiego czy polskiego – jest to w skrócie terror psychiczny w miejscu pracy. Pojęcie mobbingu określają negatywne, o powtarzającym się charakterze działania skierowane przeciwko danej osobie, które są systematyczne i mają miejsce przez dłuższy czas.

Rozróżniamy 5 form działania charakteryzujących mobbing:

I - ataki wymierzone w możliwość wypowiedzenia się;

- ograniczenie możliwości wypowiedzenia się,
- stałe przerywanie wypowiedzi,
- stała krytyka,
- odmowa kontaktu: (spojrzenia, gestykulacja)

II - atak w stosunki socjalne ;

- ostracyzm danej osoby,
- przeniesienie na oddalone stanowisko,
- potraktowanie danej osoby jak powietrze,

III - atak wymierzony w status socjalny;

- rozsiewanie plotek i pogłosek,
- przedstawiani danej osoby w negatywnym świetle,
- ośmieszanie danej osoby,
- wyrażanie przypuszczeń o chorobie psychicznej,

IV - atak wymierzony w jakość warunków pracy i życia;

- brak miejsc pracy
- przydzielanie bezsensownych zadań
- przydzielanie uwłaczających zadań
- przydzielanie zadań dużo poniżej kwalifikacji danej osoby

V - atak wymierzony w zdrowie ;

- groźba użycia przemocy fizycznej
- napastowanie seksualne
- danie nauczki
- napaści

Możemy rozróżnić etapy jak postępują mobberzy i przedstawić to w czterech fazach:

- 1 - konflikt, podłość, dręczenie
- 2 - przejście do mobbingu
- 3 - łamanie praw poprzez przekraczanie kompetencji przez personel
- 4 - wykluczenie z pracy .

Ażeby rozpoznać z czym mamy do czynienia swoje postępowanie należy rozpocząć od analizy sytuacji w danym problemie: należy poznać symptomy, objawy, przyczyny oraz uczestników.

Następnie musimy wiedzieć czy to jest mobbing czy może konflikt.

W przypadku mobbingu musimy to uzasadnić, ułożyć plan możliwości działania .

Przykład: Co musimy wiedzieć gdy pracownik zwraca się do Związków Zawodowych?

- jak rozpocząć rozmowę?
- jakie kroki należy przedsięwziąć i dlaczego ?
- jakie osoby powinny brać udział w rozmowie?

Regulacje prawne w oparciu o jakie zakładowa organizacja związkowa może podjąć działania zapobiegawcze to:

- Kodeks Pracy – pracodawca jest obowiązany przeciwdziałać mobbingowi art.94?§1

- Ustawa z dnia 23.05 1991r.o związkach zawodowych

- Przepisy wewnątrz zakładowe: ZUZP, regulamin pracy, porozumienie socjalne

- Akcje propagandowe i informacyjne (plakaty)

W celu dowiedzenia winy mobbingu w procesie sądowym najprostszym sposobem jest prowadzenie kalendarzyka w którym powinny być zapisywane chronologicznie zdarzenia o charakterze mobbingu.

Prowadząc taki kalendarz przez osoby mobbingowane łatwiej możemy udowodnić pracodawcy mobbing co znaczy otrzymać zadośćuczynienie za doznaną krzywdę .

Ważną rzeczą jest ażeby związki zawodowe w ramach przeciwdziałaniu mobbingowi przygotowały i przeprowadziły rozmowę z kierownictwem zakładu (zarządem). Podczas tej rozmowy podjęta powinna być kwestia wspólnych działań antymobbingowych, szkolenia personelu odnośnie mobbingu, wyznaczenie osób odpowiedzialnych ze strony pracodawcy i związkowej do

kontaktu z osobami pokrzywdzonymi oraz wyznaczenie kolejnego spotkania w celu podsumowania poprzednich ustaleń (30 dni).Ważną rzeczą jest by osoby zgłaszające się zostały objęte tajemnicą, wszystkie rozmowy mają być poufne. Spotkania odbywają się przez cały czas w trzy osobowym gronie.

Przykłady które sprzyjają mobbingowi :

I - Struktury zakładowe

- zła nieczytelna organizacja firmy
- zły zablokowany przepływ informacji

- złe pojęta konkurencja
- niepewność zatrudnienia i pracy

II - Typowe cechy działań

- pomówienia
- dręczenia
- znalezienie(kozła ofiarnego) w celu zamaskowania własnych błędów
- stała krytyka (bez uzasadnienia)
- ośmieszanie

- powierzanie pracy poniżej kwalifikacji

III - czynniki w życiu zakładowym odgrywające rolę w powstawaniu mobbingu

- konflikt źle rozwiązany przez przełożonego
- budowanie obrazu osoby na podstawie pojedynczego zdarzenia
- syndrom ofiary

IV-motywy leżące u podstaw mobbingu

- problem z pozytywnymi uczuciami

- czerpanie satysfakcji z pełnej kontroli nad pracownikiem

- bezkarność

- uznanie że mobbing to sposób wprowadzenie dyscypliny

- chęć wyeliminowania z grona pracowników osób niewygodnych lub zagrażających pozycji mobbera .

Walka z mobbingiem leży w interesie państwa, gospodarki, firm i pracodawców, związków zawodowych i organizacji społecznych. Innymi środkami prawnymi wspierające walkę z mobbingiem to przepisy Kodeksu Cywilnego i Konstytucja RP. Polecam też książkę „Mobbing - zagrożenie współczesnego miejsca pracy autorów: Krystyny Kmieciak – Baran ,Jacka Rybickiego.

Tadeusz Łukian

Przewodniczący KZ NSZZ „S”
BISON-BIAL S.A. Białystok

Plan dyżurów PIP

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1.	Augustów	pierwszy czwartek	---	5	2	7	4	2	Danuta Romanowska
2.	Bielsk Podlaski	drugi czwartek	---	---	10	14	18*	9	Beata Zadykiewicz
3.	Czarna Białost.	trzecia środa	---	---	15	21	17	15	Beata Zadykiewicz
4.	Dąbrowa Biał.	pierwszy poniedziałek	---	---	6	---	---	6	Marek Wojciechowski
5.	Grajewo	trzeci piątek	---	---	17	---	---	17	Danuta Romanowska
6.	Hajnówka	drugi wtorek	---	---	7	12	9	14	Marek Wojciechowski
7.	Kolno	ostatni piątek	30	27	24	29	26	---	Józef J. Kowalewski
8.	Mońki	druga środa	---	---	8	13	10	8	Marta Pawlik
9.	Siemiatycze	pierwszy czwartek	1	---	2	7	4	2	Beata Zadykiewicz
10.	Sokółka	pierwszy poniedziałek	---	---	6	4	8*	6	Marta Pawlik
11.	Wysokie Mazowieckie	ostatni poniedziałek	26	30	27	25	29	---	Józef J. Kowalewski
12.	Zambrów	drugi poniedziałek	12	9	13	11	8	13	Marzanna Kłama-Barzyk

*) termin inny niż wg zasady ustalonej w rubryce 3.

L.p.	Miasto	Termin	Miejsce	Godz.	Osoba dyżurująca
1.	Augustów	pierwszy czwartek	NSZZ „Solidarność” Plac Zygmunta Augusta 9	13 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Danuta Romanowska
2.	Bielsk Podl.	drugi czwartek	Starostwo Powiatowe, ul. Mickiewicza 46, p. 310	11 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Beata Zadykiewicz
3.	Czarna Białost.	trzecia środa	NSZZ „Solidarność”, ul. Torowa 15 Rada Miejska, ul. Torowa 9	10 ⁰⁰ -12 ⁰⁰ 12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Beata Zadykiewicz
4.	Dąbrowa Biał.	pierwszy poniedziałek	NSZZ „Solidarność”, M-G Ośrodek Kultury, ul. Tysiąclecia PP 4	10 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Marek Wojciechowski
5.	Grajewo	trzeci piątek	Stow. Wsp. Inicj. na Rzecz Osób Niepełnospr. Os. Centrum 38A	11 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Danuta Romanowska
6.	Hajnówka	drugi wtorek	Starostwo Powiatowe, ul. A. Zina 1 NSZZ „Solidarność” ul. 3 Maja 24	9 ⁰⁰ -11 ⁰⁰ 11 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Marek Wojciechowski
7.	Kolno	ostatni piątek	Starostwo Powiatowe ul. 11 Listopada 1, pok. 208 „Solidarność”, ul. Wojska Polsk 8	9 ⁰⁰ -10 ³⁰ 10 ³⁰ -12 ⁰⁰	Józef J. Kowalewski
8.	Mońki	druga środa	Starostwo Powiatowe ul. Słowackiego 5A ZNP, ul. Konopnickiej 1	9 ⁰⁰ -11 ⁰⁰ 11 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Marta Pawlik
9.	Siemiatycze	pierwszy czwartek	Star Pow., Pałacowa 17 NSZZ „Solidarność”, Pałacowa 19	11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰ 12 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Beata Zadykiewicz
10.	Sokółka	pierwszy poniedziałek	Starostwo Powiatowe, ul. Piłsudskiego 8 Urząd Miejski, Plac Kościuszki 1	9 ⁰⁰ -11 ⁰⁰ 11 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Marta Pawlik
11.	Wysokie Mazowieckie	ostatni poniedziałek	Powiatowy Urząd Pracy, ul. Ludowa 7	9 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	Józef J. Kowalewski
12.	Zambrów	drugi poniedziałek	Starostwo Powiatowe, ul. Fabryczna 3, p. 129	9 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	Marzanna Kłama-Barzyk

CO NOWEGO W PRZEPISACH?

ZMIENIŁY SIĘ KOLEJNE PRZEPISY KODEKSU PRACY

Od 1 czerwca - zgodnie z nowym artykułem 39 Kodeksu pracy - pracodawca nie może wypowiedzieć umowy o pracę pracownikowi, któremu brakuje nie więcej niż cztery lata do osiągnięcia wieku emerytalnego (kobieta - 60 lat, mężczyzna - 65 lat), jeżeli okres zatrudnienia umożliwia mu uzyskanie prawa do emerytury z osiągnięciem tego wieku (kobieta 20 lat, mężczyzna 25 lat).

Od 1 czerwca zmieniła się również dolna granica dobrowolnych potrąceń z wynagrodzeń na rzecz osób innych niż pracodawca. Została ona zmniejszona ze 100 do 80 procent wynagrodzenia minimalnego po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne i zaliczki na podatek dochodowy. Zgodnie z obowiązującym od 1 czerwca artykułem 91 paragraf 1 Kp należności inne niż określone w artykule 87 paragrafy 1 i 7 mogą być potrącone z wynagrodzenia tylko za pisemną zgodą pracownika. Należności na rzecz pracodawcy, tak jak dotychczas, będzie można potrącać od kwoty wynagrodzenia minimalnego pomniejszonego o składki na ubezpieczenia i podatki. Jednak w wypadku należności innych niż na rzecz pracodawcy, pracownik będzie mógł zgodzić się na ich potrącenie do 80 proc. minimalnego wynagrodzenia netto.

ZMIANY W USTAWIE EMERYTALNEJ

Na początku lipca 2004 roku weszły w życie ważne zmiany w ustawie emerytalnej.

1. Ubezpieczeni urodzeni przed 1 stycznia 1949 r. mają prawo do emerytury:

- kobieta - 55 lat życia, 30 lat stażu liczonego do emerytury,

- całkowicie niezdolni do pracy: kobieta - 55 lat życia, mężczyzna - 60 lat, jeżeli mają odpowiednio 20 i 25 lat stażu, jeżeli ostatnio przed złożeniem wniosku byli pracownikami oraz w okresie ostatnich dwóch lat podlegania ubezpieczeniu pozostawali w stosunku pracy co najmniej przez 6 miesięcy.

Ten ostatni warunek nie jest wymagany, jeżeli w momencie złożenia wniosku jest się rencistą lub cały wymagany staż wynika ze stosunku pracy.

- uprawnieni do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, w drodze do pracy lub z pracy zaistniałym do 31 grudnia

2002 roku, albo wskutek choroby zawodowej w wieku 55 lat - kobieta, 60 lat - mężczyzna posiadający staż odpowiednio 20 lat i 25 lat.

2. Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów:

- niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie, zasiłek chorobowy lub macierzyński,

- w których pracownik został zwolniony ze świadczenia pracy, z wyjątkiem okresu urlopu wypoczynkowego.

3. Kobięcie - lat 60, mężczyźni - 65 lat, którzy utracili prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, okres pobierania renty uwzględnia się jako uzupełnienie do minimalnego okresu, odpowiednio 20 i 25 lat, wymaganego do uzyskania emerytury.

4. Ustawa wprowadza możliwość złożenia przez osobę zainteresowaną sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika do komisji lekarskiej ZUS w ciągu 14 dni od dnia doręczenia tego orzeczenia. Również prezes ZUS może zgłosić zarzut wadliwości orzeczenia i przekazać do rozpatrzenia komisji lekarskiej. Orzeczenie lekarza orzecznika, od którego nie złożono sprzeciwu lub zarzutu wadliwości, jak i orzeczenie komisji lekarskiej stają się podstawą do wydania decyzji o przyznaniu świadczeń uzależnionych od stwierdzenia niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji.

5. Od 1 lipca 2004 r. przy obliczaniu okresów składkowych dla celów podwyższenia emerytury miesiące, za które składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe były obliczane od podstawy wymiaru niższej od kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników uwzględnia się w części odpowiadającej proporcji tej podstawy do kwoty minimalnego wynagrodzenia.

WERDYKT TRYBUNAŁU: SZCZEGÓLNE WARUNKI PRACY U PRYWATNYCH PRACODAWCÓW

Uniemożliwienie przejścia na wcześniejszą emeryturę osobie spełniającej wszystkie warunki tylko dlatego, że jej pracodawcą nie był „podmiot społeczny” jest niezgodne z Konstytucją. Trybunał Konstytucyjny rozpoznał skargę Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” w sprawie zgodności art. 32 ust.2-4a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych z art. 2 i art. 32 Konstytucji.

Zdaniem Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, zaskarżone przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS były sprzeczne zarówno z zasadą równości wobec prawa, jak i z zasadą sprawiedliwości społecznej zawartą w Konstytucji RP. Przepisy te różnicowały bowiem w sposób nieuzasadniony sytuację prawną pracowników urodzonych przed 1 stycznia 1949 r., którzy w trakcie swojej kariery zawodowej byli zatrudnieni w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze u pracodawców „uspołecznionych” i prywatnych. Pracownicy zatrudnieni u pracodawców uspołecznionych oraz pracownicy kontynuujący zatrudnienie w podmiotach powstałych w wyniku ich przekształcenia lub restrukturyzacji lub przejęci od tych pracodawców mieli możliwość skorzystania z prawa do emerytury w niższym wieku. Natomiast pracownicy pozostający w stosunku pracy z innym pracodawcą, nawet jeżeli wykonują pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, z możliwości przejścia na tzw. wcześniejszą emeryturę skorzystać nie mogli. Na podstawie zaskarżonych przepisów ZUS odmawiał przyznania wcześniejszych emerytur osobom zatrudnionym w warunkach szkodliwych u prywatnego pracodawcy.

Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodne z Konstytucją zróżnicowanie uprawnień do wcześniejszej emerytury przysługujących osobom świadczącym pracę w warunkach szczególnych w zależności od statusu właścicielskiego pracodawcy. „Uniemożliwienie przejścia na wcześniejszą emeryturę osobie, która spełnia wszystkie wymagane warunki, tylko ze względu na to, że jej pracodawcą nie był „podmiot uspołeczniony”, jest nieuzasadnioną dyskryminacją i narusza zasadę sprawiedliwości społecznej - ocenił Trybunał.

Wyrok wejdzie w życie po opublikowaniu w Dzienniku Ustaw. Od tego chwili osoby urodzone przed 1949 r. którym ZUS odmówił przyznania wcześniejszej emerytury dlatego, że pracowały w szczególnych warunkach u prywatnego pracodawcy mogą starać się ponownie o przyznanie świadczenia.

Przypomnijmy, że niezgodny z Konstytucją przepis został wprowadzony w ubiegłym roku przy nowelizacji ustawy o emeryturach i rentach z FUS. ■

Nie zawaham się wezwać do strajku

Ze Stefanem Kubowiczem, przewodniczącym Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”, rozmawia Jerzy Klus

- Z jakimi problemami boryka się aktualnie nauczycielska „Solidarność”?

Mamy ich wiele, ale za najpoważniejsze uznajemy trzy: nieustanne ataki na Kartę Nauczyciela, niedostatek środków na działalność oświatową i kryzys wychowawczy. Karta Nauczyciela - nasz nauczycielski kodeks pracy - jest od lat atakowana przez różne środowiska, głównie liberalne. Są zakusy na jej zlikwidowanie. Obawiamy się, że jeśli najbliższe wybory parlamentarne wygra jakaś opcja bardzo liberalna, to ataki te mogą jeszcze bardziej przybrać na sile. Wielkim problemem jest chroniczne niedofinansowanie oświaty. Aby oświata mogła prawidłowo funkcjonować, powinno się przekazywać na nią co najmniej 5% produktu krajowego brutto, podczas gdy w Polsce, według naszych wyliczeń, przeznaczają się na ten cel co najwyżej 4% pkb, i to wraz z dopłatami gmin. Oznacza to, że brakuje nam około 1/5 funduszy, niezbędnych do tego, aby system oświaty funkcjonował sprawnie, zapewniał dzieciom opiekę, rozwijał ich zainteresowania i umiejętności. Z powodu niedofinansowania oświaty jesteśmy w znacznie gorszej sytuacji niż wiele innych krajów Unii Europejskiej. Sprawy oświaty i wychowania muszą być traktowane priorytetowo i nawet kryzys finansów państwa nie może być pretekstem do przeznaczania środków na oświatę na jakieś inne cele. Poważnym problemem jest również narastający kryzys wychowawczy. Wiele polskich szkół dotknęły różnego rodzaju patologie, jak: narkomania, alkoholizm, przemoc i inne niepokojące zjawiska. Główną przyczyną tych patologii jest to, że z Zachodu znacznie szybciej trafia do nas wszystko co łatwe i popularne, niż to, co prawdziwe i wartościowe. A niestety, to co łatwe i przyjemne jest bardzo często złe lub na pograniczu zła. Na Zachodzie obserwujemy nieustanną ucieczkę nauczy-

cieli z zawodu. Nie chcą być nauczycielami, pomimo bardzo dobrych zarobków, i trudno się im dziwić, skoro zawód ten stał się obecnie niebezpieczniejszy od zawodu policjanta!

- Czyżby b yło aż tak źle?

Oczywiście! Policjant ma przecież pistolet, pałkę... a w przypadku agresji potrafi się bronić; stąd też atakuje się go rzadko. A co może uczynić nauczycielka, która często słyszy od swoich uczniów: „Spróbuj coś mi zrobić; wiem, gdzie mieszkasz ty i twoje dzieci!” Czy nie jest to większe zagrożenie, niż to, na które narażony jest policjant? A zagrożenie to wciąż rośnie, a wraz z nim inne trudności naszego zawodu. Rozpadają się rodziny, w związku z czym nauczyciel zmuszony jest przejmować i rozwiązywać część problemów wychowawczych. Jakże w tej sytuacji można w ogóle mówić o likwidacji Karty Nauczyciela. Chyba należy się nam jakaś szczególna ochrona?

- W jaki sposób Sekcja zamierza bronić praw nauczycieli, skoro strajki w szkołach nie są zbyt dobrze widziane przez rodziców?

Jakoś do tej pory nauczyciele potrafili się bronić, a i rodzice raczej nas popierają. Przypomnę fakty. W roku 1993r. odbył się strajk powszechny w oświacie. W ocenie poszczególnych nauczycieli zakończył się on niepowodzeniem, gdyż nie zapłacono im za okres strajku. Patrząc jednak z dalszej perspektywy, strajk ten zakończył się sukcesem, gdyż dzięki niemu nie doszło do zmiany Karty Nauczyciela, nie zmienił się czas pracy dydaktycznej. Sukcesami zakończyły się także późniejsze strajki oświaty: głodowy - prowadzony wspólnie z pracownikami służby zdrowia, a także krótki nocny strajk okupacyjny w gmachu Ministerstwa Oświaty. Jak z tego wynika, wbrew powszechnym opiniom, nauczyciele potrafią się skutecznie bronić... Jeśli zatem dojdzie do kolejnej próby likwidacji Karty Nauczyciela, to

nie zawaham się wezwać ich do strajku.

- Dlaczego zatem nie wymusiliście protestami większych środków na funkcjonowanie oświaty?

Resort oświaty traktowany jest przez rządzących po macoszemu. Słabość kolejnych ministrów edukacji, no może z wyjątkiem ministra Handkego, sprawiła, że nie potrafili oni wywalczyć dostatecznych środków na funkcjonowanie oświaty. Paradoksalnie to, że resort edukacji należał z reguły do słabszych ogniw kolejnych rządów miało także swoje dobre strony, gdyż dzięki temu łatwiej nam było z nim negocjować, a tym samym sporo uzyskać. Proszę zwrócić uwagę, że w okresie, gdy resortem tym kierowała Łybacka, rząd początkowo przymierzał się do radykalnej zmiany Karty Nauczyciela, a później pomysł ten bardzo złagodniono. Stąd też, patrząc z punktu negocjacyjnego, Łybacka nie była najgorsza, negocjowało się z nią względnie spokojnie, nie słyszało się też o przekrętach w ministerstwie edukacji. Bezwzględnie negatywnie oceniam natomiast to, że za jej rządów hamowano proces reform oświatowych, i to zarówno programowych, jak i systemowo-organizacyjnych, co w konsekwencji może mieć bardzo złe skutki dla polskiej edukacji.

Nie ukrywam też, że znaczną część winy za sytuację finansową oświaty ponoszą sami nauczyciele, gdyż nie stanowią siły, z którą rządzący zmuszeni byliby się liczyć. Do wszystkich związków zawodowych oświaty należy zaledwie 30% nauczycieli, co oznacza, że pozostali nie zabiegają o poprawę sytuacji w oświacie, a co najwyżej kibicują kolegom, którzy są związkowcami. Dzięki ich bierności bardzo łatwo jest atakować środowisko nauczycielskie.

Nauczycielska „Solidarność” nie jest wprawdzie największym związkiem zawodowym w oświacie, niemniej ma szczęście do dobrych liderów, zarówno na szczeblu lokalnym, jak i krajowym. Dzięki temu, jak na razie, wygrywamy prawie wszystkie negocjacje.

- Czy staracie się jakoś zaktywizować tych biernych pedagogów?

Mamy wieloletni program organizowania związku w oświacie. Przekonujemy kolegów, nie należących do żadnego związku, jak również należących do innych związków oświatowych, że warto mieć w szkole grupę przyjaciół, którzy w razie potrzeby będą ich ucziwie i skutecznie bronić... - a to może im zapewnić „Solidarność”. Mam świadomość, że współczesnego nauczyciela nie można przekonać argumentem, że powinien wstąpić do „Solidarności”, gdyż jest ona wielkim dobrem, a zarazem dziełem na poziomie światowym - choć oczywiście jest to prawda. Nie wolno nam zatem oczekiwać, że nauczyciele przyjdą zapisać się do „Solidarności”, lecz sami musimy do nich iść, z bardzo konkretną ofertą.

- Czy działania te przynoszą efekty?

Proszę samemu ocenić. Od kilku lat liczba pracowników oświaty w Polsce ulega systematycznemu zmniejszeniu, a pomimo to członków nauczycielskiej „Solidarności” nie ubywa, a nawet lekko przybywa...

Rozmowa przeprowadzona została podczas Walnego Zebrania Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”, obradującego w Łańcucie w dniach 18 i 19 czerwca br.

OŚRODEK SZKOLENIOWY OLC

ORGANIZUJE KURSY

1. PODSTAW OBSŁUGI KOMPUTERA PC

60 godzin lekcyjnych. CENA: 300,00 zł

PROGRAM KURSU:

- @ SYSTEM OPERACYJNY - WINDOWS `98
- @ EDYTOR TEKSTÓW - WORD,
- @ ARKUSZ KALKULACYJNY - EXCEL.
- @ INTERNET

godz. 8.00 - 11.30 - od poniedziałku do piątku
 11.30 - 14.45 - od poniedziałku do piątku
 15.30 - 18.45 - od poniedziałku do piątku
 18.45 - 21.10 - od poniedziałku do piątku
 9.00 - 14.30 - w sobotę i niedzielę

2. KSIĘGOWOŚCI KOMPUTEROWEJ

GODZ. 17.00-20.00 OD PONIEDZIAŁKU DO PIĄTKU

75 godzin lekcyjnych. CENA: 480,00 zł

- @ PODSTAWY RACHUNKOWOŚCI (45 GODZ. L)
- @ SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY (30 GODZ. L.)

ZGŁOSZENIA - ul. SURASKA 1, pokój nr 204

742-15-80

DLA CZŁONKÓW ZWIĄZKU 50% ZNIŻKI
 BEZROBOTNI I STUDENCI - 25%
 OBOWIĄZUJE PISEMNE ZGŁOSZENIE KZ
 Z POTWIERDZENIEM CZŁONKOSTWA W ZWIĄZKU.

Prezydium Zarządu Regionu Podlaskiego NSZZ *Solidarność*

informuje, że prowadzi punkt sprzedaży biletów Komunikacji Miejskiej w Białymstoku przy ul. Suraskiej 1 lokal 14

Punkt czynny jest w godzinach:

Poniedziałek - Piątek 7-18

Sobota 7-13

Kupując bilety w tym punkcie wspierasz działalność statutową Związku!
 Sprzedajemy również bilety dla ZAKŁADÓW PRACY na dogodnych warunkach płatniczych.
 Przyjdź sam i przekaz innym!!!

Prowadzimy również sprzedaż kart parkingowych, usługi ksero i laminowanie dokumentów.

BIULETYN INFORMACYJNY
 NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”
 REGIONU PODLASKIEGO

Solidarność

ADRES REDAKCJI: ul. Suraska 1, pok. 203, 15-093 Białystok,
 tel. 7423-246 w. 310, fax 742-32-48

REDAKCJA: Mirosław Markowski (red. naczelny)

Artur Jan Szczęsny (sekretarz redakcji),

oraz Zespół.

WYDAWCA: Zarząd Regionu Podlaskiego NSZZ „Solidarność”.